

# OTSUSED

**NÕUKOGU OTSUS (ÜVJP) 2021/2309,**

**22. detsember 2021,**

**relvakaubanduslepingu rakendamist toetava liidu teavitustegevuse kohta**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artikli 28 lõiget 1 ja artikli 31 lõiget 1,

võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) Peaassamblee võttis 2. aprillil 2013 vastu relvakaubanduslepingu, mis jõustus 24. detsembril 2014. Kõik liidu liikmesriigid on relvakaubanduslepingu osalisriigid (edaspidi „osalisriigid“).
- (2) Relvakaubanduslepingu eesmärk on kehtestada rangeimad võimalikud ühised rahvusvahelised standardid tavarelvade seadusliku kaubanduse reguleerimiseks ning ennetada ebaseaduslikku tavarelvakaubandust ja see välja juurida ning ennetada tavarelvade kõrvalasuunamist. Kõige raskemateks ülesanneteks on relvakaubanduslepingu tulemuslik rakendamine osalisriikide poolt ja selle ülemaailmne kohaldamine, pidades silmas, et rahvusvahelise relvakaubanduse reguleerimine on ülemaailmne ettevõtmine. Et aidata nimetatud ülesandeid lahendada, võttis nõukogu 16. detsembril 2013 vastu otsuse 2013/768/ÜVJP, <sup>(1)</sup> laiendades sellega liidu ekspordikontrolliga seotud toetusvahendeid relvakaubanduslepinguga seotud meetmetele. Kõnealusele otsusele järgnes 29. mail 2017 vastu võetud nõukogu otsus (ÜVJP) 2017/915 <sup>(2)</sup> relvakaubanduslepingu rakendamist toetava liidu teavitustegevuse kohta.
- (3) Otsuste 2013/768/ÜVJP ja (ÜVJP) 2017/915 alusel võetud meetmed on aidanud partnerriikidel hõlmata paljusid eri valdkondi, mis on olulised riiklike relvatarnete kontrollisüsteemide loomiseks ja arendamiseks, nagu on nõutud relvakaubanduslepinguga. Teatud partnerriikide puhul on tehtud kindlaks, et nad on piisavalt kaugele jõudnud ning neile suunatud meetmed järk-järgult lõpetatakse või nad jäetakse projekti kolmandast etapist välja. Koostöö on sisse seatud mitme abisaava riigiga, kellele polnud varem liidu ekspordikontrolliga seotud toetusmeetmeid suunatud, kajastades relvakaubanduslepingu ülemaailmset olemust. Mõne abisaava riigi puhul on soovitatav võtta järelmeetmeid, et tagada edusammude kestlikkus ning toetada kõnealuste riikide endi poolt tehtavat piirkondlikku teavitustegevust.
- (4) Peale selle, et jätkatakse lisas nimetatud partnerriikidega seotud meetmeid, on soovitatav järgida nõudlusel põhinevat käsitust, mille kohaselt võib alustada abistamist, kui riik, kelle puhul on kindlaks tehtud relvakaubanduslepingu rakendamise alaste vajaduste olemasolu, esitab vastava taotluse. On leidnud kinnitust, et selline käsitus on edukas selliste riikide abistamisel, kes on liidu abi saamise taotluse esitamise kaudu väljendanud relvakaubanduslepinguga seoses pühendumust ja omalust. Seetõttu käsitletakse käesolevas otsuses teatavaid meetmeid, mida saab riikides rakendada taotluse esitamise korral, sealhulgas nendes riikides, kes veel ei ole relvakaubanduslepingu osalised.

<sup>(1)</sup> Nõukogu 16. detsembri 2013. aasta otsus 2013/768/ÜVJP ELi tegevuse kohta relvakaubanduslepingu rakendamise toetamiseks Euroopa julgeolekustrategia raames (ELT L 341, 18.12.2013, lk 56).

<sup>(2)</sup> Nõukogu 29. mai 2017. aasta otsus (ÜVJP) 2017/915 relvakaubanduslepingu rakendamist toetava liidu teavitustegevuse kohta (ELT L 139, 30.5.2017, lk 38).

- (5) Tulemusliku relvaekspordi kontrolli edendamist käsitleva nõukogu otsuse (ÜVJP) 2020/1464 <sup>(3)</sup> alusel antav liidu abi puudutab mitut liidu ida- ja lõunanaabruses asuvat riiki. Liit toetab relvakaubanduslepingu sekretariaati relvakaubanduslepingu rakendamisel nõukogu otsuse (ÜVJP) 2021/649 <sup>(4)</sup> kaudu. Samuti on liit andnud pikka aega abi kahesuguse kasutusega kaupade ekspordikontrolli valdkonnas, toetades õigusraamistike ja institutsioonilise suutlikkuse arendamist kahesuguse kasutusega kaupade toimiva ekspordikontrolli kehtestamiseks ja jõustamiseks.
- (6) Samuti toetab liit massihävitusrelvadega seotud kaupade tarnimise üle tõhusat kontrolli nõudva ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1540 (2004) rakendamist. ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1540 (2004) rakendamiseks ja liidu kahesuguse kasutusega kaupade ekspordikontrolli abiprogrammide jaoks välja töötatud kontrollimeetmed aitavad kaasa relvakaubanduslepingu tõhusa rakendamise üldisele suutlikkusele, sest paljudel juhtudel kattuvad kahesuguse kasutusega kaupade ekspordikontrolli reguleerivad õigusnormid ja haldusmenetlused ning kontrolli teostavad asutused tavarelvade ekspordikontrolli omadega. Sellest tulenevalt on äärmiselt oluline tagada kahesuguse kasutusega kaupade ekspordikontrolli valdkonna tegevuse tihe koordineerimine relvakaubanduslepingu rakendamist toetava tegevusega, sealhulgas relvakaubanduslepingu sekretariaati toetava tegevusega.
- (7) Käesoleva otsusega ette nähtud meetmete suur arv õigustab kahe rakendusüksuse kasutamist. Nõukogu ja komisjon on usaldanud varasemate ekspordikontrolli alaste projektide tehnilise rakendamise Saksamaa majandus- ja ekspordikontrolli föderaalsetele ametile (Bundesamt für Wirtschaft und Ausfuhrkontrolle (BAFA)). Seetõttu on BAFA-l hulgaliselt teadmisi ja kogemusi. Expertise France juhib kahesuguse kasutusega kaupadega seotud liidu P2P projekte. Expertise France'i roll käesoleva otsuse rakendamises aitab tagada nõuetekohast kooskõlastamist kahesuguse kasutusega kaupadega seotud projektidega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

#### Artikkel 1

1. Relvakaubanduslepingu tõhusa rakendamise ja ülemaailmse kohaldamise toetamiseks võtab liit meetmeid, mille eesmärgid on järgmised:
- a) relvatarnete kontrolli alase suutlikkuse ja eksperditeadmiste suurendamine või arendamine relvakaubanduslepingu rakendamiseks uutes ja olemasolevates abisaavates riikides selliste vahendite kaudu nagu õigusabi andmine ning litsentse väljastavate ja õiguskaitseametnike koolitamine;
  - b) teavitustegevuse laiendamine muudele riikidele, sealhulgas relvakaubanduslepinguga mitteühinenud riikidele, eesmärgiga toetada relvakaubanduslepingu ülemaailmset kohaldamist riiklikul, piirkondlikul ja mitmepoolsel tasandil.
2. Lõikes 1 sätestatud eesmärkide saavutamiseks korraldab liit projektide raames järgmisi tegevusi:
- a) ekspertide kogukonna kaasamine: need meetmed keskenduvad sellele, et tugevdada koostööd otsustega 2013/768/ÜVJP ja (ÜVJP) 2017/915 kehtestatud projektidega seotud ekspertide reservist pärit ekspertidega ja nende ekspertide vahel, samuti uute ekspertidega, eelkõige abisaavatest ja endistest abisaavatest riikidest pärit ekspertidega seoses meetmete järkjärgulise lõpetamise protsessiga;
  - b) riiklikud meetmed: riiklikke meetmeid pakutakse konkreetsetele abisaavatele riikidele, tuginedes asjaomase abisaava riigi erivajadustele kohandatud sihipärasele abiprogrammile;
  - c) õppekülastused: õppekülastused annavad abisaavatele riikidele võimaluse saada juurdepääsu valitsusasutustele ja -ametnikele teistes relvakaubanduslepingut kohaldavates riikides;
  - d) lühiajaline sihipärane abi konkreetsetes küsimustes või abisaavate riikide tõstatatud teemadel;
  - e) „koolitajate koolitamise“ meetod, mis hõlmab seminare ja digiplatvormi;

<sup>(3)</sup> Nõukogu 12. oktoobri 2020. aasta otsus (ÜVJP) 2020/1464 tulemusliku relvaekspordi kontrolli edendamise kohta (ELT L 335, 13.10.2020, lk 3).

<sup>(4)</sup> Nõukogu 16. aprill 2021. aasta otsus (ÜVJP) 2021/649 relvakaubanduslepingu rakendamise toetamiseks relvakaubanduslepingu sekretariaadile antava liidu toetuse kohta (ELT L 133, 20.4.2021, lk 59).

- f) piirkondlik, piirkondadevaheline ja rahvusvaheline tegevus vastusena taotlustele abisaavatel riikidel, kes soovivad õppida maailma muude piirkondade riikide kogemusest;
- g) relvakaubanduslepingu osalisriikide konverentsi raames toimuvad kõrvalüritused;
- h) lõppkonverents, mille eesmärk on suurendada partnerriikide, selliste asjaomaste sidusrühmade nagu riikide parlamendid, piirkondlikud ja rahvusvahelised organisatsioonid ning kodanikuühiskonna esindajate relvakaubanduslepinguga seotud teadlikkust ja omalust.

Käesolevas lõikes osutatud projektitegevuste üksikasjalik kirjeldus on esitatud lisas.

#### Artikkel 2

1. Käesoleva otsuse rakendamise eest vastutab liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja (edaspidi „kõrge esindaja“).
2. Artikli 1 lõikes 2 osutatud projektitegevuste tehnilist rakendamist korraldavad Saksamaa majandus- ja ekspordikontrolli föderaalne amet (Bundesamt für Wirtschaft und Ausfuhrkontrolle – BAFA) ja Expertise France.
3. BAFA ja Expertise France täidavad oma ülesandeid kõrge esindaja kontrolli all. Sel eesmärgil sõlmib kõrge esindaja BAFA ja Expertise France'iga vajalikud kokkulepped.

#### Artikkel 3

1. Artikli 1 lõikes 2 osutatud projektitegevuste rakendamise lähtesumma on 3 499 892,39 eurot. Kogu projekti hinnanguline kogueelarve on 3 824 892,39 eurot. Hinnangulise kogueelarve lähtesummaga katmata osa annab Saksamaa Liitvabariigi valitsus kaasrahastamise teel.
2. Kulused, mida rahastatakse lõikes 1 sätestatud lähtesummast, hallatakse vastavalt liidu eelarve suhtes kohaldatavatele menetlustele ja reeglitele.
3. Järelevalvet lõikes 1 osutatud kulude nõuetekohase haldamise üle teostab komisjon. Sel eesmärgil sõlmib komisjon BAFA ja Expertise France'iga vajalikud lepingud. Nendes lepingutes nähakse ette, et BAFA ja Expertise France'i ülesanne on tagada liidu abi nähtavus, mis vastab abi suurusele.
4. Komisjon püüab sõlmida lõikes 3 osutatud lepingud niipea kui võimalik pärast käesoleva otsuse jõustumist. Komisjon teavitab nõukogu kõigist raskustest selles protsessis ning kõnealuste lepingute sõlmimise kuupäevast.

#### Artikkel 4

1. Kõrge esindaja annab nõukogule käesoleva otsuse rakendamise kohta aru, lähtudes rakendusüksuste koostatud korrapärastest aruannetest. Nimetatud aruannete põhjal viib nõukogu läbi hindamise.
2. Komisjon annab teavet artikli 1 lõikes 2 osutatud projektitegevuste rakendamise finantsaspektide kohta.

*Artikkel 5*

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Käesolev otsus kaotab kehtivuse 36 kuu möödumisel artikli 3 lõikes 3 osutatud lepingute sõlmimise kuupäevast või kuue kuu möödumisel käesoleva otsuse vastuvõtmise kuupäevast, kui selle aja jooksul ei ole kõnealuseid lepinguid sõlmitud.

Brüssel, 22. detsember 2021

*Nõukogu nimel*  
*eesistuja*  
G. DOVŽAN

\_\_\_\_\_

## LISA

## PROJEKTIDOKUMENT

**Relvakaubanduslepingu teavitustegevuse projekt – kolmas etapp****1. Liidu antava toetuse taust ja põhjendus**

Käesolev otsus tugineb nõukogu varasematele otsustele, millega toetatakse ÜRO protsessi relvakaubanduslepingu sõlmimiseks ning selle tulemusliku rakendamise ja ülemaailmse kohaldamise edendamiseks. ÜRO Peaassamblee võttis relvakaubanduslepingu vastu 2. aprillil 2013 ja see jõustus 24. detsembril 2014.

Relvakaubanduslepingu väljakuulutatud eesmärk on „rangeimate võimalike ühtsete rahvusvaheliste standardite kehtestamine tavarelvastuse rahvusvahelise kaubanduse reguleerimiseks või reguleerimise tõhustamiseks ning ebaseadusliku tavarelvadega kauplemise ennetamine ja likvideerimine ning nende kõrvalesuunamise ennetamine“. Relvakaubanduslepingu väljakuulutatud mõte on „aidata kaasa rahvusvahelise ja piirkondliku rahu, julgeoleku ja stabiilsuse saavutamisele, vähendada inimkannatusi ning edendada koostööd, läbipaistvust ja lepinguosaliste riikide vastutustundlikku tegevust tavarelvastuse rahvusvahelises kaubanduses, suurendades seeläbi lepinguosaliste riikide vahelist usaldust“<sup>(1)</sup>. Relvakaubanduslepingu eesmärk ja mõte on seega kooskõlas liidu välis- ja julgeolekupoliitika üldise eesmärgiga, mis on sätestatud Euroopa Liidu lepingu artiklis 21.

Pärast relvakaubanduslepingu vastuvõtmist 2013. aastal on peamiseks ülesanneteks endiselt selle tõhus rakendamine ja ülemaailmne kohaldamine.

Käesolevas otsuses esitatakse abi ja teavitustegevuse terviklik pakett, mille abil toetatakse tulemusliku rakendamise ja ülemaailmse kohaldamise alaste probleemide käsitlemist. Käesolev otsus tugineb otsustega 2013/768/ÜVJP ja (ÜVJP) 2017/915 rahastatud kahe varasema etapi käigus saadud tulemustele ja õppetundidele ning näitab liidu ja tema liikmesriikide jätkuvat ja kindlat toetust relvakaubanduslepingule.

**2. Üldised eesmärgid**

Käesoleva otsuse põhieesmärk on jätkuvalt aidata riikidel tugevdada oma relvatarnete kontrollisüsteeme relvakaubanduslepingu tulemuslikuks rakendamiseks, eesmärgiga liikuda isevastutuse ja mõjuvõimu suurenemise suunas, ning jätkata relvakaubanduslepingu ülemaailmse kohaldamise edendamist. Koostöö suureneb järk-järgult ja seda kohandatakse iga abisaava riigi vajadustele ja tehtud edusammudele, võttes arvesse vastava riigi relvatarnete kontrollisüsteemi valmiduse ja sõltumatuse taset. Muude meetmete eesmärk on innustada relvakaubanduslepinguga mitteühinenud riike võtma leping vastu ja alustama riiklikul tasandil selle rakendamist.

Liidu tegevus hõlmab konkreetset järgmist:

- a) relvatarnete kontrolli alase suutlikkuse ja eksperditeadmiste suurendamine ja/või arendamine relvakaubanduslepingu rakendamiseks uutes ja olemasolevates abisaavates riikides selliste vahendite kaudu nagu õigusabi andmine ning litsentse väljastavate ja õiguskaitseametnike koolitamine;
- b) teavitustegevuse laiendamine muudele riikidele, sealhulgas relvakaubanduslepinguga mitteühinenud riikidele, eesmärgiga toetada lepingu ülemaailmset kohaldamist riiklikul, piirkondlikul ja mitmepoolsel tasandil.

**3. Projektitegevuste kirjeldus****3.1. Abi relvakaubanduslepingu rakendamiseks**

Relvakaubanduslepingu rakendamiseks mõeldud sihipäraste abiprogrammide eesmärk on suurendada abisaavate riikide suutlikkust täita relvakaubanduslepingu nõudeid kõikehõlmaval ja jätkusuutlikul viisil. Abisaavate riikide hulka kuuluvad mõned riigid, kes on saanud abi eelmiste nõukogu otsuste alusel ja kes on loetletud käesoleva otsuse punktis 3.1.2.3, ning riigid, kes taotleavad abi pärast käesoleva otsuse vastuvõtmist. Erilist tähelepanu pööratakse koostööle nende riikidega ja nende riikide abistamisele, kes ei ole praegu relvakaubanduslepingu osalisriigid.

<sup>(1)</sup> Relvakaubandusleping, artikkel 1.

Abistamistegevus võimaldab liidul paindlikult ja vastavalt vajadusele reageerida ning see kavandatakse nii, et vastata iga abisaava riigi personaalsetele muutuvatele vajadustele seoses relvakaubanduslepingu rakendamisega. Nende abisaavate riikide puhul, kes on juba saanud abi varasematest ELi abiprogrammidest ja kes on teinud relvakaubanduslepingu rakendamisel märkimisväärsed edusamme, nihkub koostöökesse põhjaliku tehnilise abi andmiselt sõltumatuse ja iseseisva toimetuleku prioriseerimisele (meetmete järkjärguline lõpetamine) <sup>(2)</sup>. Kui see on asjakohane ja teostatav, hõlmatakse selle protsessi elemendid mitmesuguste projektitegevustega.

Tegevused on suunatud kas konkreetset ühele abisaavale riigile või mitmele sarnaste vajadustega riigile. Neid viiakse ellu mitmesuguses formaadis (füüsiliste kohtumistena, veebis, hübriidvormis, e-õppena) ning eksperditeadmisi pakuvad eksperdid, kelle on valinud ekspertide reservist välja BAFA ja Expertise France.

### 3.1.1. Ekspertide kogukonna kaasamine

#### 3.1.1.1. Tegevuse eesmärk

Tegevus keskendub sellele, et tugevdada koostööd ekspertidega ja ekspertide vahel, kes on pärit nõukogu otsustega 2013/768/ÜVJP ja (ÜVJP) 2017/915 kehtestatud projektidega seotud ekspertide reservist, samuti uute ekspertidega, eelkõige abisaavatest ja endistest abisaavatest riikidest pärit ekspertidega seoses meetmete järkjärgulise lõpetamise protsessiga; Tegevusega edendatakse konstruktiivset teabevahetust projekti rakendamise ja tulemuste kohta, seda nii reservi kuuluvate ekspertide vahel kui ka ekspertide ja abisaavate riikide vahel, innustades seeläbi pikaajalist osalemist projektis ja eksperditeadmiste kasutuselevõttu relvakaubanduslepingu kogukonnas laiemalt. Tegevus aitab samuti kaasa lõuna-lõuna-suunalisele koostööle, kaasates asjakohasel juhul eksperte lähinaaberriikidest.

Ekspertide kaasamiseks kasutatakse kolmeosalist lähenemisviisi, mis koosneb järgmistest osadest:

- ekspertide reservi kuuluvate ekspertide kohtumised, et töötada välja abisaavates riikides elluviidava teavitustegevuse ühised eesmärgid ja lähenemisviisid;
- ekspertide reservi kuuluvate ekspertide ja abisaavate riikide kontaktpunktide vahelised koostöökohtumised, et suurendada abisaava riigi osalemist projektis;
- digiplatvormi (algselt loodud projekti teises etapis) ja selle vahendite kasutamine, et tõhustada ekspertidevahelist teabevahetust ning toetada relvakaubanduslepingu ja projekti rakendamise (tegevused, eksperdid jne) kohta teabe vahetamist.

#### 3.1.1.2. Tegevuste kirjeldus

Ekspertide koosolekud kutsuvad kokku rakendusüksused ning need on suunatud peamiselt, kuigi mitte ainult, ekspertidele, kes olid kaasatud projekti eelmistesse etappidesse ja/või kes on sageli osalenud projektitegevustes. Koosolekuid võib korraldada kas kaugsidevahendite abil, füüsiliste kohtumistena või hübriidvormis ning nende eesmärk on eelkõige:

- kujundada ekspertide seas ühine arusaam relvakaubanduslepingu rakendamise toetamisega seotud probleemidest ja reageeringutest; ühtlustada ja lihtsustada teavitustegevuse põhisõnumeid;
- anda ekspertidele ajakohastatud teavet partnerriikide poolt relvakaubanduslepingu rakendamisel tehtud edusammude ja projekti raames antud abi kohta;
- vastavalt vajadusele kas töötada välja ühised lähenemisviisid ekspertide pakutava abi suhtes ja/või neid muuta, nii et ekspertide antav nõu oleks sidus ja kohandatud abisaavate riikide vajadustele.

Olemasolev ekspertide reserv vaadatakse läbi ja seda ajakohastatakse regulaarselt ning asjakohasel juhul laiendatakse, et kaasata uusi eksperte. Teiste hulgas määratakse uued eksperdid kindlaks eelkõige täiustatud süsteeme kasutavatest abisaavatest riikidest, kelle puhul käesoleva projekti raames tehnilise abi andmine järk-järgult lõpetatakse. Selle protsessi osana pakutakse nendele uutele ekspertidele samuti koolitust kooskõlas punktis 3.1.5.2 kirjeldatud koolitajate koolitamise seminaridega. Nende (endiste) partnerriikide suurem osalemine eksperditeadmiste alases suutlikkuses toetab veelgi nende üleminekut teadmiste loomisele projekti raames ja oma piirkonnas.

<sup>(2)</sup> „Meetmete järkjärgulise lõpetamise“ all tuleks mõista järkjärgulist lähenemisviisi riigi või riikidega tehtava koostöö ümbersuunitlemiseks projekti rakendamise jooksul. Selle lähenemisviisi eesmärk on vähendada riikide sõltuvust välisest abist institutsioonide tugevdamise ja nende enda suutlikkuse arendamise kaudu. Selle protsessi käigus määratletakse uuesti koostöö ELi ja asjaomaste riikide vahel; abisaava riigi staatus muutub nii, et tavapärase tehnilise abi saamise asemel saab riigist teadmiste ja ekspertiisi looja ja pakkuja.

Lisaks ekspertide kohtumistele korraldatakse koostöökohtumisi, mis toovad kokku asjaomased eksperdid ekspertide reservist ja abisaavate riikide kontaktpunktidest, eelkõige need, kellel on potentsiaal kuuluda tulevikus ekspertide reservi, et arutada projekti raames tehtavat koostööd. Nende kohtumiste eesmärk on tugevdada teabekanaleid abisaavate riikidega ning koguda tagasisidet, mida saab kasutada abistamistegevuse kvaliteedi ja tulemuslikkuse suurendamiseks. Peale selle peaksid need kohtumised toimima foorumina, et anda kontaktpunktidele ajakohastatud teavet relvakaubanduslepingu rakendamise ja relvakaubanduskontrollidega seotud kõige uuemate suundumuste ja algatuste kohta, mida arutatakse muu hulgas ELi tasandil ja kontrollirežiimide raames. See aitab abisaava riigi võimalikel ekspertidel hankida eksperditeadmisi ning on eriti asjakohane nende abisaavate riikide puhul, kes osalevad meetmete järkjärgulise lõpetamise protsessis, et tagada nende suutlikkus jätkuvalt vastata praegustele rahvusvahelistele standarditele.

Esmalt eelmise otsuse alusel väljatöötatud digiplatvormil on samuti tähtis roll ekspertide kaasamise tugevdamisel ja ekspertide kogukonna loomisel. Konkreetsemalt annab see ekspertidele võimaluse teha järgmist:

- registreerida ennast kasutajaks, luua kasutajaprofiil ja kirjeldada oma eksperditeadmiste valdkondi reservi mitmekülgselt ja tõhusaks kasutamiseks projektitegevuste elluviimise eesmärgil;
- saada juurdepääs projekti ja relvakaubanduslepingu rakendamisega seotud asjakohasele teabekogule ja vastavatele dokumentidele, et tagada, et kõikidel ekspertidel on juurdepääs relvakaubanduslepingu valdkonna ühisele teadmistebaasile;
- osaleda foorumil, kus eksperdid saavad omavahel arutada mis tahes teemasid ja küsimusi ning jagada kogemusi seoses relvakaubanduslepingu ja teavitustegevusega.

### 3.1.2. Riiklikud meetmed

#### 3.1.2.1. Tegevuse eesmärk

Riiklikke meetmeid pakutakse konkreetsetele abisaavatele riikidele, tuginedes abisaava riigi erivajadustele kohandatud sihipärasele abiprogrammile. Programmis lepib abisaava riigiga kokku enne abimeetmete võtmist, et pakkuda abisaavatele riikidele kavandatava abi osas prognoositavust, ning programm annab ülevaate sellest, kuidas asjaomase riigi relvatarnete kontrolli alane suutlikkus peaks eeldatavalt paranema. Abisaavate riikide hulka kuuluvad need riigid, keda on juba nimetatud käesoleva otsuse punktis 3.1.2.3, ning riigid, kes taotlevad abi pärast käesoleva otsuse vastuvõtmist.

#### 3.1.2.2. Tegevuste kirjeldus

Iga individuaalset riiklikku abi saava abisaava riigi jaoks määratakse esialgse hinnangu alusel enne koostöö algust kindlaks sihipärane abiprogramm, võttes arvesse abisaava riigi hetkeolukorda seoses relvakaubanduslepingu rakendamismeetmete ja saavutustega. Seda teeb rakendusüksus asjakohaste ekspertide abiga, kui see on nõutav. Sihipärase abiprogrammis kirjeldatakse üksikasjalikult peamisi käsitletavaid teemasid ja üldesmäärke, mida soovitakse koostöö raames saavutada.

Tegevus toimub peamiselt seminaride vormis, mida korraldatakse paindlikult ja nõudluspõhiselt kooskõlas abisaavate riikide vajaduste, huvide ja vastuvõtmisvõimega. Iga tegevuse jaoks plaanitav ajakava on kaks kuni kolm päeva.

Asjakohasel juhul võivad abisaavad riigid taotleda, et riiklikult läbiviidavasse tegevusse kutsutakse osalema esindajaid teistest abisaavatest riikidest või kolmandatest riikidest. Eelmiste otsuste alusel kogutud tagasiside näitab, et partnerriigid hindavad kõrgelt võimalust jagada teadmisi, ideid ja häid tavasid kahepoolisel või allpiirkondlikul tasandil ja saavad sellest kasu, tugevdades seeläbi ka tihedamat koostööd naaberriikide vahel.

Nõukogu otsuse (ÜVJP) 2017/915 raames tuli COVID-19 puhanguga seotud reisi- ja suhtluspiirangute tõttu korraldada mitmeid tegevusi virtuaalselt. Kuigi kõik tegevused ei sobi hästi virtuaalsel kujul läbiviimiseks, näitab paljude eelmise otsuse alusel korraldatud veebipõhiste tegevuste edu seda, et kombinatsiooni virtuaalsetest, füüsilistest ja hübriidvormis (kus osa osalejatest on füüsiliselt kohal ja ülejäänud osalevad kaugsidevahendite teel) kohtumistest saab tulemuslikult kasutada praeguse otsuse raames.

Mitu käesoleva otsusega hõlmatud riiki said abi ka nõukogu otsuse 2013/768/ÜVJP ja nõukogu otsuse (ÜVJP) 2017/915 kohasest tegevuskaval põhinevast koostööst (vt punkt 3.1.3 allpool). Pidades silmas nende riikide poolt juba saadud abi, tuleb nendele pikaajalistele abisaavatele riikidele mõeldud sihipärastes abiprogrammides võtta arvesse seni tehtud edusammude taset ja kasu, mis saadakse tegevuste jätkamisest eelmiste otsustega samas ulatuses. Vajaduse korral sihipärast abiprogrammi kohandatakse, et hõlmata meetmete järkjärguline lõpetamine ja vaadata läbi abisaava riigi roll projektis. See sisaldab asjakohasel juhul muu hulgas kaugenemist põhjaliku riikliku abi andmisest ja selle asemel tähelepanu ümbersuunamist koostööle keerulisemates relvakaubanduskontrolli alastes küsimustes, nagu kujunemisyrgus tehnoloogiad ja asümmeetrilised osalejad, samuti abisaava riigi toetamine üleminekul oma kogemuste ja eksperditeadmiste aktiivsemale jagamisele teiste riikidega, eelkõige oma piirkonnas asuvate riikidega.

### 3.1.2.3. Partnerriigid

Käesoleva otsusega hõlmatud partnerriikide esialgne loetelu on esitatud liites. Tuginedes rakendusüksuste soovitusel, saavad mitu nõukogu otsuse 2013/768/ÜVJP ja/või nõukogu otsuse (ÜVJP) 2017/915 alusel abi saanud riiki endiselt abi ka käesoleva otsuse alusel. Lisaks nendele riikidele ja sõltuvalt kättesaadavate tegevuste arvust valitakse uue projekti jooksul välja kindel arv koostöös osalevaid ja abi saavaid uusi riike. Sellega seoses on tähelepanukese lepinguga mitteühinenud riikidel või riikidel, kes on relvakaubanduslepingu üksnes hiljuti ratifitseerinud.

Projektis osalemiseks huvi väljendavatel uutel riikidel palutakse koostada taotlus relvakaubanduslepingu rakendamise jaoks abi saamiseks. Nende taotlus peaks olema võimalikult põhjendatud, milles on ideaalsel juhul kõik vajatava abi üksikasjad juba kindlaks tehtud. Asjakohasel juhul peaks abi taotlev riik viitama ka varasemale või käimasolevale koostööle muude abiandjatega ning tegema kättesaadavaks teabe oma riikliku relvakaubanduslepingu rakendamise strateegia kohta.

Taotluse põhjendatuse ja punktis 4 nimetatud kriteeriumite alusel teeb kõrge esindaja koostöös nõukogu tavarelvastuse ekspordi töörühmaga (COARM) ja rakendusüksusega otsuse taotluse esitanud riigi abikõlblikkuse kohta.

Taotluse heakskiitmise korral tehakse abi taotleva riigi vajaduste ja prioriteetide esmane hindamine, näiteks kasutades küsimustikke ja kogudes olemasolevat teavet. Tuginedes selle hindamise tulemustele, koostavad rakendusüksus ja abisaav riik ühiselt sihipärase abiprogrammi raamistiku kavandi, võttes arvesse igasugust relvakaubanduslepinguga seotud abi, mida on antud relvakaubanduslepingu vabatahtliku sihtfondi, relvastuse reguleerimise alast koostööd toetava ÜRO usaldusrahastu (UNSCAR), relvakaubanduslepingu sekretariaadi või teiste organisatsioonide kaudu. Kui abi taotlev riik on juba välja töötanud relvakaubanduslepingu rakendamise riikliku strateegia, tagab rakendusüksus ka abistamise tegevuskava kooskõla kõnealuse riikliku rakendamisstrateegiaga.

### 3.1.3. Õppekülastused

#### 3.1.3.1. Tegevuse eesmärk

Õppekülastused annavad abisaavatele riikidele võimaluse saada juurdepääsu valitsusasutustele ja -ametnikele teistes relvakaubanduslepingut kohaldavates riikides. Need on seega oluliseks täienduseks riiklikele meetmetele abisaavates riikides, pakkudes nendele riikidele laiemat tugiraamistikku relvakaubanduslepingu rakendamiseks. Peale selle, arvestades vastuvõtva riigi esindajate ja külastusi tegevate ametnike tihedat suhtlust, on neil ka suur koolituspotentsiaal, eelkõige tulevaste ekspertide ja koolitajate jaoks. Seetõttu tehakse õppekülastused kättesaadavaks punktis 3.1.2.3 nimetatud abisaavate riikide valitsusametnikele, sealhulgas poliitika, lubade väljastamise ja jõustamise eest vastutavatele ametnikele.

Lisaks liikmesriikide asjakohaste ametiasutuste külastamisele võib osa õppekülastustest teha ka kolmandatesse riikidesse, et edendada rahvusvahelist ja lõuna-lõuna-suunalist koostööd. Selliste õppekülastuste võimalike sihtriikidena tuleks eriti kaaluda pikaajalisi partnerriike (st nõukogu otsuse 2013/768/ÜVJP ja/või nõukogu otsuse (ÜVJP) 2017/915 alusel abisaavaid riike). See lähenemisviis võiks olla veel üks element meetmete järkjärgulise lõpetamise protsessis.

### 3.1.3.2. Tegevuste kirjeldus

Iga õppekülastus kestab kuni kolm päeva ja on üldjuhul mõeldud ühele abisaavale riigile; asjakohasel juhul ja/või kui riigid ise seda taotleavad, võidakse kutsuda samale õppekülastusele osalema mitu abisaavat riiki.

Tulenevalt õppekülastuste laadist toimuvad need ainult füüsiliste kohtumiste kujul. Need võivad toimuda kas liikmesriigis või kolmandas riigis (kolmandad riigid ei pea ilmingimata olema käesoleva nõukogu otsuse kohased abisaavad riigid). Õppekülastuse korraldamise tagab rakendusüksus, kes haldab õppekülastusest kasu saavat partnerriiki.

### 3.1.4. Lühiajaline sihipärane abi

#### 3.1.4.1. Tegevuse eesmärk

Üks osa abisaavate riikide taotletud abist puudutab tavaliselt lühiajalist abi nende poolt tõstatatud konkreetsetes küsimustes. Selline praktiline ja suunatud abi, mida võib anda kaugsidevahendite teel või füüsilistel kohtumisel, saab olla kasulik ja paindlik vahend aitamaks abisaavatel riikidel käsitleda konkreetset neid puudutavaid küsimusi väljaspool seminare. Näitena sellises vormis abistamistegevusest võib tuua juriidiliste tekstide või muude ametlike dokumentide (seaduseelnõud, ajakohastused ja muudatused) läbivaatamise või hindamise; nõustamise konkreetsete juhtude, küsimuste või olukordade korral (nt seoses konkreetse loa väljastamisega või konkreetse kauba klassifitseerimisega), mida saab osutada ka otsese kohapealse toetuse kaudu; ning abisaavas riigis relvakaubanduslepingu praktilist rakendamist abistava materjali (nt suunised, joonised, kokkuvõtted valitud relvakaubanduslepinguga seotud teemadest) väljatöötamise.

#### 3.1.4.2. Tegevuste kirjeldus

Lühiajalist sihipärast abi võib anda kas

- a) kaugsidevahendite teel ekspertide poolt dokumentidega tehtava tööna või kasutades veebipõhiseid vahendeid või võimalusi;
- b) kohapeal, näiteks vahetult füüsilistel kohtumistel ülevaadete tegemine või pikemad, ühe- kuni kahepäevased väikese eksperdirühma (tavaliselt vaid üks või kaks inimest) lähetused, pakkudes põhjalikku konsultatsiooni ja praktilist nõu abisaava riigi asjakohasele ametiasutusele, või
- c) nende kahe kombinatsioonis (nn põimlähenedamine, mille puhul sõltuvalt teemast osa tegevusi toimub virtuaalselt ja osa füüsiliste kohtumiste vormis).

Selles vormis abistamine on kättesaadav kõikidele abisaavatele riikidele. Eelarvega nähakse ette maksimaalne arv eksperdipäevi, mis võib sellise abistamistegevuse jaoks eraldada. Osa eelarvest hõlmab ka selliste tegevuste korraldamiseks vajalikke tehnilisi vahendeid ja varustust, nagu dokumentide jagamiseks mõeldud digiplatvormide kasutajatasud.

### 3.1.5. Kooolitajate kooolitamise lähenemisviis

#### 3.1.5.1. Tegevuse eesmärk

Selleks et edendada isevastutust relvakaubanduslepingu riiklikul rakendamisel ja tagada käesoleva otsuse ja eelmiste otsuste kohase liidu abistamistegevuse kestlikkus, on väga tähtis, et abisaavad riigid arendaksid välja suutlikkuse ja vahendid relvakaubanduslepingu rakendamise protsessi läbiviimiseks välisabist sõltumata. Selle eesmärgi saavutamisele kaasaaitamiseks on oluline pakkuda abisaavatele riikidele toetust riikliku suutlikkuse arendamisel seoses a) oma töötajate kooolitamisega ning b) relvakaubanduslepingu rakendamisega seotud teabe ja vahendite kogumi loomisega, mis toetab institutsionaalse mälu väljakujundamist <sup>(3)</sup>.

Tarbetu dubleerimise vältimiseks tagavad rakendusüksused asjakohasel juhul koordineerimise muude ELi rahastatavate tegevustega selles valdkonnas, sealhulgas relvakaubanduslepingu sekretariaadi rakendatavate meetmetega.

<sup>(3)</sup> Selle tegevuse lisakasu seisneb projekti ekspertide reservi laiendamises, nagu on kirjeldatud punktis 3.1.1.

### 3.1.5.2. Tegevuste kirjeldus

Koolitajate koolitamise lähenemisviis koosneb kahest teineteist täiendavast komponendist, mida kohandatakse vastavalt abisaavate riikide relvakaubanduse kontrollisüsteemide edusammude ja valmiduse erinevatele tasemetele.

Selle mooduli üks komponent seisneb mitmete abisaavate riikide ekspertidele koolitusseminaride korraldamises, et võimaldada neil hilisemas etapis tulemuslikult koolitada oma kolleege, võttes arvesse nende eksperditeadmiste taset. Värskest koolitatud eksperdid toimivad relvakaubanduslepinguga seotud eksperditeadmiste loojatena oma riigis ja aitavad toetada riigi iseseisvat institutsioonilist suutlikkust.

Selle tegevuse eesmärk on pakkuda tulevastele koolitajatele nende oma riigis töötajate koolitamiseks vajalikke õpetamis- ja koolitamisoskusi, suurendades samal ajal abisaavate riikide suutlikkust teadmushalduse ja institutsioonilise mälu valdkonnas. Asjakohasel juhul võib partnerriike innustada arendama omaenda koolitajate koolitamise programme, tuginedes programmi käimasoleva etapi ja eelmiste etappide käigus väljatöötatud koolituslähenemisviisile ja -materjalidele. Selle tegevuse eesmärk on seega võimaldada abisaavatel riikidel, eelkõige meetmete järkjärgulises lõpetamises osalevatel riikidel, saada sõltumatumaks ja suuteliseks üksinda toime tulema, mis puudutab relvakaubanduslepinguga seonduvate teadmiste loomist, levitamist ja säilitamist asjaomastes valitsusasutustes. Tulenevalt nende tegevuste praktilisest laadist, on kõige asjakohasemaks formaadiks füüsilised kohtumised; siiski võib olla tulemuslik ka põimlähenedmine, mis hõlmab füüsilisi kohtumisi ja virtuaalseid tegevusi.

Teine komponent on digiplatvorm, mis pakub tulevastele koolitajatele tuge oma koolitusmaterjalide väljatöötamisel, majutades mitmesuguseid relvakaubanduslepingu rakendamiseks seotud materjale ja dokumente, mis rakendusüksused on kogunud ja/või vajaduse korral koostanud ning mis tehakse kättesaadavaks abisaavatele riikidele. Samuti võimaldab platvorm tulevastel koolitajatel küsida nõu ekspertide kogukonnalt ja arutada võimalikke raskusi, millega nad võivad oma riiklike koolituste elluviimisel kokku puutuda. Lisaks kasutatakse platvormi selleks, et pakkuda välja järeelmeetmeid ja arhiveerida käesoleva otsuse ja eelmiste otsuste raames saavutatud tulemusi.

Tuginedes eelmise otsuse alusel tehtud tööle, saavad rakendusüksused delegeerida selliste materjalide väljatöötamise, organiseerimise ja koostamise välistele ekspertidele, kes on samuti valitud ekspertide reservist, kui see on asjakohane. Abisaavate riikide asjaomaste ametiasutuste institutsioonilise suutlikkuse suurendamiseks peaks koolitustegevus keskenduma ka sellele, et innustada abisaavaid riike töötama välja ja säilitama enda teabe- ja dokumendikogusid relvakaubanduslepingu rakendamise kohta.

Projekti platvorm suurendab programmi nähtavust, hõlbustab sidusrühmadevahelisi kontakte, tugevdab dialoogi rakendajate ja partnerite vahel ning säilitab koostöö, eelkõige projekti meetmete järkjärgulises lõpetamises osalevate abisaavate riikidega. Vajaduse korral antakse projekti raames väljatöötatud materjalidele juurdepääs ning sotsiaalvõrgustiku sarnase tehnoloogia kasutamine võimaldab osalejate aktiivset veebisuhtlust ja teabevahetust neile tuttavas keskkonnas. See spetsiaalne platvorm, kus rakendusüksused vahetavad meetmete elluviimise kohta teavet, on kasulik vahend ka liidu institutsioonidele ja liikmesriikidele.

Kui see on võimalik, reklaamivad rakendusüksused käesoleva otsuse alusel abisaavates riikides abistamistegevuse käigus võimaluse korral koolitajate koolitamise seminare ja materjale ning teevad kindlaks tulevased koolitajad (lõplik otsus tulevaste koolitajate valiku kohta jääb siiski abisaava riigi pädevusse). Sellised ametnikud võidakse sõltuvalt nende sobilikkusest registreerida seejärel ekspertide reservis ja nad võidakse kutsuda ekspertidena osalema muudes käesolevas otsuses kirjeldatud tegevustes. Ka see on üks element meetmete järkjärgulise lõpetamise protsessis, pidades silmas edusammude kõrget taset, mis on nendes riikides juba saavutatud, ning nende teadmiste ja kogemuste teiste abisaavate riikidega jagamise suurt potentsiaali. Samal ajal aitab see jätkuvalt saavutada eesmärki laiendada nende abisaavate riikide osalemist projektis piirkondlike eeskujudena.

### 3.2. Ülemaailmse kohaldamise toetamine

Lisaks abisaavatele riikidele relvakaubanduslepingu rakendamise toetamiseks tehnilise abi andmisele on käesoleva otsuse eesmärk samuti propageerida ja edendada relvakaubanduslepingu ülemaailmset kohaldamist, panustades seeläbi laiematesse mitmepoolsetesse jõupingutustesse tavarelvade kõrvalesuunamise ja ebaseadusliku kaubanduse ennetamiseks ning soodustades suuremat turvalisust kõikide jaoks.

Selleks keskendutakse käesoleva otsuse kohases tegevuses samuti koostöö sisseseadmisele relvakaubanduslepinguga mitteühinenud riikidega ja lepinguga ühinemise ergutamisele. Seonduvad tegevused tugevdavad lepingu nähtavust, suurendades üldsuse teadlikkust tavarelvade kõrvalesuunamise ja ebaseadusliku kaubanduse riskidest ja ohtudest ning soodustades samal ajal dialoogi lepinguga ühinenud ja mitteühinenud riikide vahel, et aidata luua usaldust ja läbipaistvust.

Käesoleva otsusega hõlmatud lepinguga mitteühinenud riikidele pakutakse seega asjakohasel juhul toetust tehnilise abi meetmete vormis, nagu on kirjeldatud punktis 3.1, sealhulgas riiklike meetmetena ja lühiajalise sihipärase abina. Neid tegevusi viiakse ellu mitteühinenud riigi taotluse korral ning vastavalt nõudlusele ja kättesaadavusele taotluse esitanud riigis.

Peale selle ja et innustada veelgi lepingu ülemaailmset kohaldamist, korraldatakse allpool kirjeldatud piirkondlikke ja rahvusvahelisi tegevusi, mis on kavandatud:

- suurendama üldsuse teadlikkust tavarelvade kõrvalesuunamise ja ebaseadusliku kaubanduse riskidest ja selle põhjustatavatest probleemidest;
- toimima platvormina eri riikide ametiasutuste ekspertide ja ametnike jaoks, et vahetada teavet strateegilise kaubanduse küsimustes;
- propageerima relvakaubanduslepingu ülemaailmse kohaldamise, täieliku rakendamise ja jõustamise eesmärke.

Tegevused viiakse ellu tihedas koostöös vastavate riikide valitsusasutustega ja asjakohasel juhul asjakohaste akadeemiliste ringkondadega, valitsusväliste organisatsioonidega ja/või piirkondlike organisatsioonidega.

#### 3.2.1. Piirkondlik, piirkondadevaheline ja rahvusvaheline tegevus

##### 3.2.1.1. Tegevuse eesmärk

Piirkonnakesksed tegevused on mõeldud mitmele riigile kas ühes piirkonnas või mitmes eri piirkonnas (piirkondadevaheline ja rahvusvaheline tegevus), et vahetada kogemusi ja arutada ühiseid mureküsimusi ja huvisid seoses relvakaubanduslepingu rakendamisega ja relvakaubanduskontrollidega. Abisaavatel riikidel, kes on saanud varem abi nõukogu otsuse 2013/768/ÜVJP ja/või nõukogu otsuse (ÜVJP) 2017/915 alusel ning kes on teinud märkimisväärsed edusamme ja näidanud üles pühendumust seoses relvakaubanduslepingu kohaldamisega, on sellises tegevuses eriti tähtis roll, olles oma vastavas piirkonnas teistele eeskujuks. See võib innustada võtma isevastutuse relvakaubanduslepingu rakendamisel piirkondlikul tasandil ja soodustada lõuna-lõuna-suunalist koostööd pikema aja jooksul.

Piirkondadevaheline ja rahvusvaheline tegevus on lisatud käesolevasse otsusesse vastusena taotlustele abisaavate riikidelt, kes soovivad õppida maailma muude piirkondade riikide kogemusest. Sel moel saab piirkondadevaheline ja rahvusvaheline tegevus aidata luua ja tugevdada ülemaailmset teabevahetust relvakaubanduslepinguga seotud lähenemisviiside ja tavade kohta.

##### 3.2.1.2. Tegevuste kirjeldus

Piirkondlik tegevus korraldatakse kahe- või kolmepäevaste üritustena ja see jaotub piirkondade kaupa. Tegevus peaks hõlmama vähemalt kolme osalevat riiki. Lisaks punktis 3.1.2.3 loetletud abisaavatele riikidele on oluline avada need tegevused asjakohasel juhul ka käesoleva otsusega hõlmamata kolmandatele riikidele, eelkõige lepinguga mitteühinenud riikidele. Peale selle on võimaluse korral soovitatav kaasata vähemalt üks rohkem edusamme teinud abisaav riik (st riik, kes on saanud abi nõukogu otsuse 2013/768/ÜVJP ja/või nõukogu otsuse (ÜVJP) 2017/915 alusel, nagu on kirjeldatud punktis 3.1.2.3, ja kelle relvakaubanduse kontrollisüsteem on juba saavutanud teataval tasemel valmiduse), et ta toimiks teadmiste loojana ja/või kutsuks osalema eksperte nendest riikidest, eesmärgiga tagada piirkondlikud eksperditeadmised ja lõuna-lõuna-suunaline koostöö.

Igas piirkonnas toimub vähemalt üks piirkondlik tegevus. Ülejäänud tegevused viiakse ellu vastavalt nõudlusele ja kättesaadavusele vastuvõtvast riigis. Sellistes tegevustes osalemine peaks olema eelistatavalt füüsiliste kohtumiste vormis, kuna see tagab kõige suurema mõju; sõltuvalt oludest ja osalejate eelistustest võib siiski kasutada ka veebipõhist või hübriidformaati.

Vastupidiselt nõukogu otsuses 2013/768/ÜVJP ja nõukogu otsuses (ÜVJP) 2017/915 kirjeldatule ei ole piirkondlikud tegevused piiratud üheainsa piirkonnaga, vaid annavad abisaavatele riikidele erinevatest piirkondadest võimaluse osaleda piirkondadevahelises tegevuses. Projekti eelmiste etappide rakendamise käigus ilmnes, et partnerriikide seas on suur nõudlus mitte üksnes õppida oma piirkonna partneritelt ja nendega teavet vahetada, vaid nad soovivad seda teha ka partneritega teistest piirkondadest.

Selleks et jõuda võimalikult laia vastuvõtjaskonnani ning soodustada mitte üksnes relvakaubanduslepingu ülemaailmset kohaldamist, vaid ka ELi jõupingutusi selle eesmärgi saavutamiseks, korraldavad BAFA ja Expertise France rahvusvahelised konverentsid, mis organiseeritakse kas mitmepoolse kõrvalüritusena ÜRO tasandil, nt ÜRO Peaassamblee esimese komitee iga-aastasel istungjärgul New Yorgis, või juhul, kui see ei ole teostatav, ELi tasandil, eelistatavalt Brüsselis.

Lisaks nendele tegevustele hõlmab projekt relvakaubanduslepingut käsitlevate regulaarsete veebiseminaride kaudu ka kõiki partnerriike, relvakaubanduslepingu sidusrühmi ja lepinguga mitteühinenud riike. Veebiseminare juhatavad rakendajad ja nende eesmärk on tuua kokku ekspertide reserv ja võimaldada partnerriikidel jagada oma kogemusi. Igal seminaril võimaldatakse suuline tõlge ning seminarid salvestatakse ja laaditakse üles platvormile, kus neid saab uuesti vaadata.

Piirkondlike ja rahvusvaheliste tegevuste asukohas ja ulatuses lepivad ühiselt kokku rakendusasutused ja võimalikud vastuvõtjariigid.

### 3.2.1.3. Piirkonnad

Need tegevused on avatud kõigile piirkondadele abisaavate riikide taotluste põhjal.

## 3.2.2. Relvakaubanduslepingu osalisriikide konverentsi raames toimuvad kõrvalüritused

### 3.2.2.1. Tegevuse eesmärk

Relvakaubanduslepingu osalisriikide iga-aastased konverentsid annavad ainulaadse võimaluse suhelda asjaomaste ametnike ja sidusrühmadega, kes vastutavad relvakaubanduslepinguga seotud küsimuste eest. ELi rahastatavad kõrvalüritused võimaldavad eelkõige suurendada teadlikkust ELi poolt lepingu rakendamiseks teostatava toetustegevuse kohta, hõlbustada kontakte nende riikidega, kes võivad hiljem abi taotleda, ning edendada häid tavasid, eelkõige abisaavates riikides.

### 3.2.2.2. Tegevuste kirjeldus

Programmi jooksul toimub kolm kõrvalüritust, st üks kõrvalüritus iga relvakaubanduslepingu osalisriikide iga-aastase konverentsi kohta, ning need korraldavad ühiselt rakendusüksused. ELi rahaliste vahenditega võib eelkõige katta kindlaksmääratud arvul abisaavate riikide eksperdi/ametniku reisikulusid.

## 3.2.3. Lõppkonverents

### 3.2.3.1. Tegevuse eesmärk

Lõppkonverentsi eesmärk on suurendada partnerriikide, aga ka selliste asjaomaste sidusrühmade nagu riikide parlamendid, piirkondlikud ja rahvusvahelised organisatsioonid ning potentsiaalselt lepingu laiemast mõjust huvitatud kodanikuühiskonna esindajate relvakaubanduslepinguga seotud teadlikkust ja iversestutust. Kutsudes konverentsile esindajaid maailma eri paigust, saab konverents toimida ka foorumina, et tugevdada lepingu rakendamisse kaasatud rahvusvahelist võrgustikku ja osalejate kogukonda ning teha tööd ülemaailmse kohaldamise saavutamiseks.

### 3.2.3.2. Tegevuste kirjeldus

Tegevus viiakse kahepäevase konverentsina, mis korraldatakse käesoleva otsuse rakendamise lõpuperioodil ning võib toimuda paralleelselt COARMi koosolekuga. Tegevuse elluviimist juhivad ühiselt rakendusüksused. Konverentsil kogunevad punktis 3.1 osutatud tegevustest kasu saavate riikide asjaomased esindajad ning teised lepingu ja selle eesmärkide edendamisse kaasatud sidusrühmad.

Konverents aitab kaasa kogemuste vahetamisele abisaavate riikide seas, pakub teavet nende seisukohtadest relvakaubanduslepingu, selle ratifitseerimise ja rakendamise seisu kohta ning võimaldab jagada asjakohast teavet riikide parlamentide, piirkondlike organisatsioonide ja kodanikuühiskonna esindajatega.

Seetõttu peaksid konverentsil osalejate hulka kuuluma:

- asjaomased töötajad abisaavatest riikidest, nagu diplomaatilised ja sõjaliste/kaitsestruktuuride töötajad ning tehnilised ja õiguskaitse valdkonna töötajad, eelkõige asutustest, mis vastutavad relvakaubanduslepinguga seotud riikliku poliitika ja rakendamise eest;
- riiklike, piirkondlike ja rahvusvaheliste organisatsioonide abiprojektidega tegelevad esindajad ning selliste riikide esindajad, kes on huvitatud strateegilise kaubanduskontrolli alase abi pakkumisest või saamisest;
- asjakohaste valitsusväliste organisatsioonide, mõttekodade, riikide parlamentide ja relvatööstuse esindajad.

Asukoht, formaat (füüsiline kohtumine, kaugsidevahendite abil või hübriidvormis), kutsutavate osalejate lõplik arv ning riikide ja organisatsioonide lõplik nimekiri määratakse kindlaks konsultatsioonides COARMiga, tuginedes rakendusüksuste tehtud ettepanekule.

#### 4. Punktis 3.1.2.3 osutatud projektitegevustest abisaajad

Lisaks käesolevas otsuses juba nimetatud abisaavatele riikidele, võivad punktis 3 nimetatud projektitegevusest saada veel abi riigid, kes taotleavad abi relvakaubanduslepingu rakendamiseks ning kes valitakse välja muu hulgas järgmiste kriteeriumite alusel:

- poliitilise ja õigusliku pühendumuse tase lepingu järgimiseks ning asjaomase riigi suhtes kohaldatavate relvakaubandust ja relvatarnete kontrolli käsitlevate rahvusvaheliste kokkulepete rakendamise seis;
- abitegevuse edukuse tõenäosus;
- kahesuguse kasutusega kaupade ja relvatarnete kontrolli alase võimaliku juba saadud või kavandatava abi hindamine;
- riigi osatähtsus ülemaailmses relvakaubanduses;
- asjaomase riigi olulisus liidu julgeolekuhuvi seisukohast;
- ametliku arenguabi saamise kõlbulikkus.

#### 5. Rakendusüksused

Käesoleva otsuse alusel läbiviidavatest tegevustest tuleneva töökoormuse tõttu on soovitatav kasutada kahte pädevat rakendusüksust: BAFA ja Expertise France. Vajaduse korral teevad nad koostööd liidu liikmesriikide ekspordikontrolliasutuste, asjaomaste piirkondlike ja rahvusvaheliste organisatsioonide, mõttekodade, uurimisinstituutide ja valitsusväliste organisatsioonidega ja/või delegeerivad neile oma ülesandeid.

BAFA ja Expertise France vastutasid otsuse (ÜVJP) 2017/915 ning ELi varasemate ja praeguste teavitustegevuse programmide rakendamise eest. Üheskoos on mõlemal rakendusüksusel tõendatud kogemused, kvalifikatsioon ja vajalikud eksporditeadmised kogu liidu asjakohase ekspordikontrollialase tegevuse kohta nii kahesuguse kasutusega kaupade kui ka relvade ekspordikontrolli valdkonnas.

#### 6. Koordineerimine muu asjakohase abiga

Rakendusüksused tagavad nõuetekohase koordineerimise erinevate liidu vahendite vahel, kasutades sobival juhul ära ELi P2P programmide (nt nõukogu otsuse (ÜVJP) 2020/1464 kohane COARMi koordineerimismehhanism) alusel juba loodud ametlikke koordineerimismehhanisme, et:

- tagada kolmandatele riikidele suunatud liidu teavitustegevuse puhul sidus lähenemisviis;
- vältida kattumisi tegevuste ajastamise ja sisu osas;
- jagada projekti rakendamisega seotud kogemusi ja teha kindlaks võimalikud koostoimed ekspordikontrolli valdkonna erinevate abiprojektidega.

Samuti peaksid rakendusüksused pöörama suurt tähelepanu relvakaubanduslepingu jaoks olulisele tegevusele, mida viiakse läbi väike- ja kergrelvade ebaseadusliku kaubanduse kõigi aspektide ennetamist, tõkestamist ja likvideerimist käsitleva ÜRO tegevuskava ja selle rakendamise tugisüsteemi (PoA-ISS) raames ning ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1540 (2004), relvakaubanduslepingu vabatahtliku sihtfondi ja UNSCARI raames ning lisaks ka kahepoolse abitegevuse raames. Rakendusüksused peaksid vastavalt vajadusele pidama sidet teiste abiosutajatega, et jagada teavet, vältida põhjendamatut topelttööd ning tagada sidusus ja vastastikune täiendavus.

Projekti eesmärgiks on samuti suurendada abisaavate riikide teadlikkust liidu rahastamisvahenditest, millest saab toetada lõuna-lõuna-suunalist ekspordikontrollialast koostööd. Sellega seoses tuleks abitegevustega anda teavet olemasolevate vahendite kohta nagu ELi KBRT tippkeskuste algatus ja muud ELi P2P programmid ning edendada nende kasutamist.

## **7. Liidu nähtavus ja abimaterjalide kättesaadavus**

Projekti raames loodud materjalid ja vahendid, sealhulgas punktis 3.1.2.2 kirjeldatud digiplatvorm, tagavad liidu nähtavuse ja suurendavad seda. Kõikide selliste väljundite puhul kasutatakse Euroopas Liidu välistegevuse kommunikatsiooni ja nähtavuse käsiraamatus esitatud logo ja graafikat, sealhulgas logo „ELi P2P ekspordikontrolli programm“. Liidu delegatsioonid peaksid osalema kolmandates riikides toimuvatel üritustel, et tõhustada poliitilisi järelmeetmed ja suurendada nähtavust.

ELi P2P (<https://circabc.europa.eu/ui/welcome>) veebiportaali edendatakse, et toetada käesoleva otsuse alusel läbiviidavaid relvakaubanduslepinguga seotud toetustegevusi. Seetõttu peaksid rakendusüksused edastama vastavate abimeetmete läbiviimise käigus teavet veebiportaali kohta ning julgustama portaali tehniliste ressurssidega tutvumist ja nende kasutamist. Veebiportaali tutvustamisel peaksid rakendusüksused tagama liidu nähtavuse. Lisaks sellele tuleks tegevusi edendada ELi P2P uudiskirja abil.

## **8. Mõju hindamine**

Käesoleva otsusega sätestatud tegevuste mõju tuleks tehniliselt hinnata pärast seda, kui need on lõpule viidud. Rakendusüksuse esitatud teabe ja aruannete alusel teostab mõju hindamist kõrge esindaja koostöös COARMiga ning vajaduse korral abisaavates riikides paiknevate liidu delegatsioonide ja muude asjaomaste sidusrühmadega.

Mõjuhindangus tuleks pöörata erilist tähelepanu relvakaubanduslepingu ratifitseerinud abisaavate riikide arvule ja nende relvatarnete kontrolli alase suutlikkuse arendamisele. Abisaavate riikide relvatarnete kontrolli alase suutlikkuse hindamine peaks eelkõige hõlmama asjakohaste riiklike õigusaktide koostamist ja väljaandmist, relvakaubanduslepingu aruandluskoostuste täitmist ning relvatarnete kontrolli eest vastutava asjaomase asutuse mõjuvõimu suurendamist.

## **9. Aruandlus**

Rakendusüksused koostavad regulaarselt aruandeid, sealhulgas aruandeid pärast iga tegevuse lõpuleviimist. Need aruanded tuleks esitada kõrgele esindajale hiljemalt kuue nädala möödumisel vastavate tegevuste lõpuleviimisest.

*Liide***Rakendusasutused käsitlevad partnerriike järgmiselt.**

ELi relvakaubanduslepingu teavitustegevuse projekti kolmandas etapis osalevad BAFA partnerriigid:

- Colombia\*
- Costa Rica\*
- Malaisia\*
- Peruu\*
- Sambia\*
- Tšiili'
- Kasahstan'
- Tai'

ELi relvakaubanduslepingu teavitustegevuse projekti kolmandas etapis osalevad Expertise France'i partnerriigid:

- Benin\*
- Burkina Faso\*
- Kamerun\*
- **Guajaana**'
- Filipiinid\*
- Côte d'Ivoire\*
- Senegal\*
- Togo\*.

**Suurema valmidusastmega partnerriigid (valmis alustama tööd meetmete järkjärguliseks lõpetamiseks)**

1. Burkina Faso
2. Costa Rica
3. Malaisia
4. Filipiinid
5. Senegal
6. Sambia

\*: Endised tegevuskavaga hõlmatud partnerriigid ELi relvakaubanduslepingu teavitustegevuse projekti teise etapi raames.

': Endised vajaduspõhised riigid ELi relvakaubanduslepingu teavitustegevuse projekti teise etapi raames.

**Paksus kirjas:** uued partnerriigid ELi relvakaubanduslepingu teavitustegevuse projekti kolmanda etapi raames.

---